

วิธีดำเนินการวิจัยและการรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายที่จะศึกษางานการนิเทศการศึกษาที่ปฏิบัติในโรงเรียนมัธยมศึกษา ตลอดจนปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานการนิเทศการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตการศึกษา 12 โดยมีวัตถุประสงค์และวิธีดำเนินการวิจัย ตามลำดับโดยละเอียดดังนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษางานการนิเทศการศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 12

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างประชากร

1. ประชากรของการวิจัยครั้งนี้ คือ โรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตการศึกษา 12 จำนวน 128 โรงเรียน โดยการศึกษาข้อมูลจากกลุ่มประชากรที่เป็นข้าราชการครู ซึ่งปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ในพื้นที่เขตการศึกษา 12 ในภาคปลายของปีการศึกษา 2529 จำนวน 5,707 คน โดยประกอบด้วย

1.1 กลุ่มผู้บริหาร ได้แก่ ข้าราชการครู ที่ปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งผู้อำนวยการ โรงเรียน หรืออาจารย์ใหญ่ หรือครูใหญ่ ผู้ช่วยผู้อำนวยการ โรงเรียน ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ หรือผู้ช่วยครูใหญ่ และหัวหน้าหมวดวิชา จำนวน 1,132 คน

1.2 กลุ่มครู ได้แก่ ข้าราชการครู ที่ปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งครูผู้ปฏิบัติการสอน และครูผู้สนับสนุนการสอน จำนวน 4,575 คน

ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แบ่งประชากรโรงเรียน ประชากรกลุ่มผู้บริหารและครู
ออกตามลักษณะขนาดของโรงเรียน ตามเกณฑ์กำหนดขนาดโรงเรียน ของกรมสามัญศึกษา
ได้ดังปรากฏในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนประชากรโรงเรียน ผู้บริหารโรงเรียนและครู
จำแนกตามเกณฑ์กำหนดขนาดโรงเรียน ของกรมสามัญศึกษา

ขนาดโรงเรียน	จำนวน โรงเรียน	จำนวน ผู้บริหาร	จำนวน ครู
โรงเรียนขนาดใหญ่	21	294	2258
โรงเรียนขนาดกลาง	28	364	1389
โรงเรียนขนาดเล็ก	79	474	928
รวม	128	1132	4575

2. กลุ่มตัวอย่าง

ในการวิจัย ได้แบ่งประชากรออกตามลักษณะ โรงเรียนขนาดใหญ่
โรงเรียนขนาดกลาง และโรงเรียนขนาดเล็ก แล้วเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยวิธีสุ่มแบบง่าย
(Simple random sampling) โดยกระจายตามสัดส่วนประชากรของโรงเรียนทุก
โรงเรียนในแต่ละขนาด ซึ่งคำนวณจากตารางสำเร็จของ Krejcie and Morgan
(1970 : 608) ได้ดังปรากฏในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 แสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่างโรงเรียน ผู้บริหาร โรงเรียนและครู
จำแนกตามเกณฑ์กำหนดขนาดโรงเรียนของกรมสามัญศึกษา

ขนาดโรงเรียน	จำนวน โรงเรียน	จำนวน ผู้บริหาร	จำนวน ครู
โรงเรียนขนาดใหญ่	16	74	175
โรงเรียนขนาดกลาง	21	92	107
โรงเรียนขนาดเล็ก	60	119	72
รวม	97	285	354

สรุปแล้ว กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ มีจำนวนโรงเรียน 97 โรงเรียน และกลุ่มตัวอย่างของผู้ให้ข้อมูลรวมทั้งสิ้น 639 คน (ดูรายละเอียดในภาคผนวก)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการสำรวจข้อมูล เพื่อการวิจัยในครั้งนี้ คือ แบบสอบถามที่ประกอบด้วยแบบตรวจสอบ (Check list) และแบบปลายเปิด (Open-ended) ของผู้บริหาร โรงเรียน และครู ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ตอน คั่นกัน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามชนิดตรวจสอบ (Check list) ตามเกี่ยวกับสภาพของโรงเรียน สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามชนิดตรวจสอบ (Check list) และชนิดปลายเปิด (Open-ended) ตามเกี่ยวกับงานการนิเทศการศึกษา ในโรงเรียนมัธยมศึกษา ที่โรงเรียนได้ปฏิบัติ ซึ่งประกอบด้วยงาน 10 ด้าน คือ

1. งานด้านการพัฒนาหลักสูตร
2. งานด้านการจัดระบบการเรียนการสอน
3. งานด้านการบริหารงานบุคคล

4. งานด้านการจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวก
5. งานด้านการจัดหาวัสดุอุปกรณ์
6. งานด้านการจัดฝึกอบรมครูประจำการ
7. งานด้านการปฐมนิเทศครูใหม่
8. งานด้านการจัดบริการพิเศษแก่ครู
9. งานด้านการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน
10. งานด้านการประเมินผลการสอน

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามชนิดตรวจสอบ (Check list) และชนิดปลายเปิด (Open-ended) ตามเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานการนิเทศการศึกษา ในโรงเรียนมัธยมศึกษา ทั้ง 10 ด้าน

การสร้างแบบสอบถามสำหรับการวิจัยครั้งนี้ มีขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาค้นหาหาแนวทางในการสร้างแบบสอบถามจาก ตำรา เอกสาร บทความ และงานวิจัยเกี่ยวกับงานการนิเทศการศึกษาในโรงเรียน โดยยึดกรอบแนวความคิดของ เบ็น เอ็ม. แฮร์ริส (Ben M. Harris) ซึ่งประกอบด้วยงานในด้านการพัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การบริหารงานบุคคล การจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวก การจัดหาวัสดุอุปกรณ์ การจัดฝึกอบรมครูประจำการ การปฐมนิเทศครูใหม่ การจัดบริการพิเศษแก่ครู การสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน และการประเมินผลการสอน
2. กำหนดขอบเขตของการศึกษาวิจัย และกำหนดเครื่องมือที่จะใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. สร้างข้อหาคำถามตามกรอบแนวคิดเกี่ยวกับงานการนิเทศการศึกษาของ เบ็น เอ็ม. แฮร์ริส (Ben M. Harris) ตามที่ได้กำหนดไว้ในขอบเขตของการวิจัยให้เหมาะสมกับเครื่องมือที่จะใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
4. นำข้อหาคำถามของแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาพิจารณา ปรับปรุงแก้ไข เพื่อให้สอดคล้องและเหมาะสมตามขอบเขตที่กำหนด
5. นำแบบสอบถามที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไข จากอาจารย์ที่ปรึกษาแล้ว ไปให้ผู้เชี่ยวชาญ และผู้ทรงคุณวุฒิ ใกล้เคียงตรวจสอบความครอบคลุมของเนื้อหา ความตรง

ตามเนื้อหา (Content Validity) และภาษาที่ใช้ จำนวน 8 ท่าน (ดูรายละเอียด
ในภาคผนวก)

6. นำข้อเสนอแนะและการตรวจสอบแก้ไข จากผู้เชี่ยวชาญ และผู้ทรงคุณวุฒิ
ไปพิจารณา ปรับปรุงแก้ไข ร่วมกับอาจารย์ที่ปรึกษา ให้เหมาะสมและสมบูรณ์ยิ่งขึ้นอีก
ครั้งหนึ่ง จึงนำแบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการสำรวจข้อมูลต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ขอหนังสือขอความร่วมมือใน
การทำวิจัยจากบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ไปยังกรมสามัญศึกษา เพื่อให้
กรมสามัญศึกษา ออกหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลไปยัง โรงเรียน
มัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตการศึกษา 12 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างประชากร
จำนวนทั้งสิ้น 97 โรงเรียน (ดูรายละเอียดในภาคผนวก)

การส่งและเก็บแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้ไปส่งและเก็บด้วยตนเอง ในโรงเรียน
มัธยมศึกษาบางโรงเรียน ในจังหวัด ชลบุรี ฉะเชิงเทรา ระยอง จันทบุรี ส่วนที่เหลือ
ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามไปทางไปรษณีย์ พร้อมซองของเปล้า ตึกตราไปรษณียากร ให้
ผู้ตอบแบบสอบถามส่งกลับทางไปรษณีย์

รวมแบบสอบถามที่ส่งไปทั้งสิ้น 639 ฉบับ ได้รับกลับคืนมาทั้งหมด 588 ฉบับ
คิดเป็นร้อยละ 92.01 เป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์ 576 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 90.14
ดังปรากฏรายละเอียดตามตารางที่ 3 ดังนี้

ตารางที่ 3 แสดงจำนวนแบบสอบถามที่ส่งไป-รับคืน และแบบสอบถามที่
สมบูรณ์ จำแนกตามขนาดโรงเรียน และกลุ่มตัวอย่าง

ขนาดโรงเรียน และกลุ่มตัวอย่าง	ส่งไป	ได้รับคืน		แบบสอบถามที่สมบูรณ์	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
โรงเรียนขนาดใหญ่					
ผู้บริหาร	74	70	94.59	67	90.54
ครู	175	155	88.57	152	86.85
โรงเรียนขนาดกลาง					
ผู้บริหาร	92	78	84.78	78	84.78
ครู	107	98	91.58	93	86.91
โรงเรียนขนาดเล็ก					
ผู้บริหาร	119	117	98.31	116	97.47
ครู	72	70	97.22	70	97.22
รวม	639	588	92.01	576	90.14

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูลของแบบสอบถามที่ได้รับคืน ผู้วิจัยได้นำมาวิเคราะห์
ด้วยตนเอง ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานการณ์ของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยการ
แจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ (Percentage) พร้อมทั้งเสนอในรูปแบบตารางประกอบ
คำบรรยาย สูตรการหาค่าร้อยละ คือ

$$\text{ร้อยละ} = \frac{\text{จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม} \times 100}{\text{จำนวนตัวอย่างประชากรทั้งหมด}}$$

ตอนที่ 2-3 ข้อมูลเกี่ยวกับงานการนิเทศการศึกษาที่โรงเรียนไค้ปฏิบัติ
และปัญหา อุปสรรค ในการปฏิบัติงานการนิเทศการศึกษา วิเคราะห์โดยการแจกแจง-
ความถี่ และหาค่าร้อยละ (Percentage) พร้อมทั้งเสนอในรูปตารางประกอบคำ-
บรรยาย

ส่วนที่เป็นลักษณะปลายเปิด (Open-ended) ทำการวิเคราะห์โดยการ
รวบรวมความคิดเห็น และแจกแจงความถี่ แล้วนำมาหาค่าร้อยละ (Percentage)
เช่นเดียวกัน

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย